

Caroline van der Vegt

Werken 2001–2015

Caroline van der Vegt

Werken 2001–2015

Een publicatie van het latere werk

De kunst is de dochter van de vrijheid, en zij wil haar instructie ontvangen van de noodzakelijkheid van de geest en niet van de behoefte van de materie.

Friedrich Schiller

Een publicatie van het latere werk Caroline van der Vegt. Aangezien er in 2015 een einde is gekomen aan haar werkzame leven, werd het tijd voor een publicatie. Het werk dat hierin is opgenomen is voornamelijk tot stand gekomen vanaf 2008 tot en met 2015. Deze periode zou ook de 'Middelburgse periode' genoemd kunnen worden, want hij beslaat hetzelfde tijdsbestek als haar verblijf in deze stad, en tegelijkertijd is sprake van een hele vruchtbare, duidelijk afgebakende periode, waarin het oeuvre zich welhaast uitkristalliseert in een geheel eigen vormen-taal en kleurgebruik.

Gezien de grote productie in dit tijdvak lijkt het wel of er haast is geboden, want het einde lijkt in zicht te komen en de ingeslagen weg moet wel tot het einde worden afgelegd. Dit is overigens geen letterlijk te nemen constatering, er is immers altijd al sprake geweest van een strenge werkdiscipline en een obsessieve werklust. Bedoeld is eerder een loutering, die zichtbaar wordt in een definitief gevonden idioom.

Omdat de overgang van het abstracte werk uit de tachtiger jaren geleidelijk aan steeds meer figuratieve elementen kreeg totdat het werk in 2000/2001 definitief figuratief werd, is er ook werk uit deze jaren opgenomen om de opbouw van de initiële verhalen-de figuratie naar de figuratie van letterlijke 'figuren' in de latere fase inzichtelijk te maken. Met name het aantal tekeningen van mensen, vaak fantasiekoppen op klein formaat, loopt in deze periode in de honderden. Het zijn geen studies voor later werk, zij zijn als autonoom werk bedoeld, dat overigens wel hetzelfde handschrift heeft als de krijttekeningen.

Aan het werk van Caroline van der Vegt ligt geen vooropgezet plan of concept ten grondslag. Het ontstaat al doende, en ten opzichte van haar eigen werk stelt zij zich in zekere zin ook op als toeschouwer. Het duidelijkst komt dit tot uitdrukking in de tekeningen. Dit medium leent zich bij uitstek tot spontane invallen, die meteen goed moeten zijn weergegeven omdat corrigeren moeilijk is. Deze spontaniteit leidt in haar geval tot een zeer diverse

wereld. Er is niet echt sprake van geabstraheerde vormen, integendeel juist van een droomwereld met haar angsten en zijn hyperbolen. En dat is juist het spannende, ook vanuit een kunsthistorisch perspectief. Immers men zou kunnen stellen dat het begrip creativiteit wordt afgetast of uitgedaagd. Is het ooit op, raakt het ooit uitgeput? Waar veel kunstenaars de zekerheid zoeken van de herkenbaarheid door het en detail uitwerken van een beperkt gegeven is voor van der Vegt juist onzekerheid de grootste uitdaging. Dit leidt er toe dat er geen garantie bestaat voor geslaagd werk, er kan veel verkeerd gaan, en dat impliceert de kwetsbaarheid van vrijheid.

Toch is het een misvatting te denken dat de inval alles bepalend is. In de schilderijen is sprake van een afweging tussen de gekozen vorm, de kleur en het gewenste beeld. Hierbij wordt rekening gehouden met de canon van de beeldende kunst. Dit wordt temeer duidelijk als bij nadere beschouwing blijkt dat het de schilderijen ontbreekt aan diepte. Ze zijn plat. Er bestaat geen hiërarchie tussen de geschilderde objecten waardoor een veel abstracter beeld ontstaat dan zich voorshands aandient. Deze indruk wordt nog versterkt doordat de objecten geen samenhangend verhaal willen vertellen, maar juist schilder-kunstig bestaansrecht lijken te hebben en daar hun betekenis aan ontnemen.

Men zou kunnen stellen dat er een zekere overeenkomst of verwantschap is met kunstenaars als James Ensor of Lucebert, vanwege een vergelijkbare beeldtaal, de verwrongen illusie van de menselijke figuur. Toch doe je haar hiermee in zeker opzicht onrecht aan, een van der Vegt blijft een van der Vegt.

Bij Caroline van der Vegt is sprake van een obsessief zoekproces binnen het domein van de kunst in het algemeen en de fantasie van de menselijke expressie in het bijzonder, waarbij herhaling uitgesloten wordt, en kunst lijkt te worden geïnterpreteerd als een compromisloze en daardoor juist authentieke handeling, gedachtig aan de vrijheid van het in hoofde genoemde citaat van Schiller.

Het onderbewuste als bron van verbeelding

In bijna al het werk van Caroline van der Vegt komen wezens voor. Ze doen denken aan mensen maar zijn nooit naturalistisch verbeeld. Je ziet een romp en een hoofd, voeten en handen, hoewel die ook wel ontbreken. De verschijningsvorm is uitgesproken qua lijnvoering, maar onttrekt zich enigszins aan wat we ons gewoonlijk voorstellen als we denken aan mensen. Ook de dieren in haar werk hebben meestal een eigenzinnige vorm, alsof ze pas tot leven komen op het papier waarop Caroline van der Vegt hen de ruimte geeft.

De wezens bevinden zich in niet specifiek herkenbare ruimtes. Binnen of buiten. In het eerste geval is er een kleurverschil tussen vloer en wand. De scheiding heeft vaak iets van een golving. Zoals al haar werk gestolde beweging is. Momenten, geplukt uit de oneindigheid van het leven. De buitenruimte vertoont zich soms als aarde en lucht, en in een aantal gevallen is ook iets zichtbaar van bergen, kaal en ongenaakbaar. Soms zijn er interpretaties van sprookjesachtige, surreële of exotische architectuur te zien.

De vormtaal is helder. Vlakken, duidelijk van elkaar gescheiden. Soms benadrukken lijnen de vormen. De figuren zijn over het algemeen vlak. Plasticiteit ontbreekt. Ook stofuitdrukking is niet relevant. Kleur des te meer. In de tekeningen zie ik heldere kleurvlakken, waarbinnen subtiele modulaties kunnen zijn aangebracht. De kleur zet de toon, creëert sfeer en geeft de personages hun karakter. Caroline van der Vegt gebruikt nogal eens ongebruikelijke kleurcombinaties. Zoals ook de vormen niet aan aan traditionele esthetiek voldoen.

De uitvoering van alles wat zij maakt is zorgvuldig en liefdevol. Zij beheerst de aquareltechniek perfect, evenals die van het werken met pastels en weet beide technieken op een bijzondere wijze te combineren. Waar nodig brengt zij verfijnde texturen aan of laat die ontstaan vanuit het materiaal. Zowel de beelden als de wijze waarop ze zijn gecreëerd, maken duidelijk dat het hier niet een reële, tastbare wereld betreft. Van der Vegt roept een geestelijke wereld op. Die ontstaat vanuit het onderbewuste. Een vorm verschijnt in lijn en leidt tot andere lijnen en vormen. De vormen zijn tastend en tegelijkertijd raak. Ongemakkelijk en krachtig. Denk aan de knipsels van Matisse. Opvallend is verder het vaak grote formaat van de pasteltekeningen. Ze zijn tastbaar en toch onstoffelijker dan veel andere uitdrukkingvormen. Hun verstilde uitstraling sluit aan bij de inhoud ervan.

Al werkend openen zich voor Caroline van der Vegt mogelijke betekenissen, die associatief mede vormgeven aan de beelden die komen. Het zijn droomwerelden, visioenen wellicht, geïnspireerd door ervaringen in het bestaan, in het hier en nu. En door wat je als mens mee hebt gekregen vanuit het reservoir van levens die je voorafgingen. Beelden die keuzes en visies zichtbaar maken. Ze hebben betrekking op wie wij zijn, vanwaar we komen en waar we heen gaan. Ze vertellen over transformatie en strijd, over innerlijke tegenstellingen en spanningen tussen mensen onderling, tussen individu en de omringende wereld.

Ik zie archetypische wezens, gecombineerd met elementen uit oude, niet-westerse culturen. Uit spirituele tradities. Monniken, wijzen, kluizenaars. Water, leven. Vogels, vrijheid en soms dreiging. Boodschappers vanuit het verre onbekende. Bergen als plekken waar de aarde de hemel raakt. De mens op reis in tijd en ruimte. Gebonden aan de aarde en haar beperkingen, verlangend naar bevrijding in het hier en nu of in een andere dimensie.

De relatie van het fysieke met het spirituele bestaan komt nadrukkelijk naar voren. Bijvoorbeeld in de drie figuren die gehangen lijken te zijn (2000-4, z.t., aquarel op papier, p 18). Een touw verbindt elk van hen met iets wat hoger is, buiten beeld. Maar er is iets vreemds aan hun aanwezigheid. Hun armen hangen niet slap, maar zijn licht gebogen, actief. En 'klopt' hun schaduw wel? Het lijkt alsof de blauwe vorm die bij hun voeten begint, niet die voeten projecteert, maar hun hoofd. En er is ook geen afstand tussen de bodem en hun voeten. De vraag is dus of ze wel hangen. Het touw kan net zo goed verwijzen naar een bestaan in die andere, spirituele wereld. En benadrukken dat de grenzen waarbinnen je je kunt bewegen worden bepaald door iets wat buiten jezelf ligt. De figuren zijn ingebed in een geel omlijnde driehoek die hen beschermt tegen de speerpunten van rechtsboven. Hun schaduw bevindt zich deels erbinnen, deels erbuiten. Zou het niet zo kunnen zijn dat Caroline van der Vegt hier de aloude vraag verbeeldt over 'de realiteit'? Is wat wij zien en voelen de werkelijkheid of is dat niet meer dan een illusie? En bevindt 'de' werkelijkheid zich in een andere, spirituele dimensie, te vergelijken met de ideeënleer van Plato? Is wat wij leven niet een droom en is de droom niet de werkelijkheid?

In welke werkelijkheid dan ook, als mens, wezen, entiteit ben je vol verlangen om je eigen bestaan vorm te geven. Wat vaak niet lukt. Het besef onmachtig te

zijn, de spanning tussen realiteit en verlangen niet te kunnen oplossen, is een aspect dat vaak in het werk van Caroline van der Vegt zichtbaar is. Dat wordt onder andere zichtbaar in scènes met het karakter van een theatervoorstelling, waarin de hoofdrolspelers zich gekostumeerd presenteren. Het zijn momenten uit verhalen over het lot, het gedoemd zijn en het verlangen naar bevrijding. Steeds gaat het om het zoeken naar een plaats en het je realiseren dat je ergens bent gekomen en niet weet of dat wel de plek is waar je wilt zijn. In tekening 2010-9, p 49, al het werk van Caroline van der Vegt is 'zonder titel', tekent zij een aantal figuren met op de achtergrond een boomgroepje. De personages zitten, liggen of staan. Ze zien er ongemakkelijk uit, hebben soms geen handen of geen benen. Eén figuur lijkt hen te willen of te kunnen aansturen: de leidster. Metafoor voor God of voor de machthebber, die zijn status ontleent aan de beperkingen, de onmacht van de anderen?

Een tekening uit 2011-6, p 46. Vier figuren dansen onbeholpen op een rode ondergrond. Ze worden vanachter een muurtje gadeslagen door zeven Kim Jong-un-achtige koppen. Links boven hangt aan touwen een bozige gestalte. Komt die naar beneden? Of hijst hij zich omhoog? En wat doet hij met de vlaggen waarop teksten staan geschreven? Veel is voor meerdere duiding vatbaar. Zoals bijna altijd in het werk van Caroline van der Vegt. Maar waar je niet omheen kunt is de tegenstelling tussen vrijheid en gebondenheid, tussen conformisme en spontaniteit.

Een tekening uit 2009, p 31, toont een kaalhoofdige gestalte in een donkerbruin kleed. Het zou een monnik kunnen zijn. Hij heeft grote ogen en houdt een hand voor zijn buik, met de wijsvinger naar rechts. De 'monnik' bevindt zich op een geel vlak, met op de achtergrond lucht en bosschages. Zijn voeten gaan deels schuil achter een grijze, golvende lijn die een beekje zou kunnen zijn. Op de voorgrond 'ligt' een rode bloem met twee blauwe sprietten van stelen. De gestalte heeft iets ascetisch, de benen door hun lichte tint bijna opgelost, onthecht. De tegenstelling met het intense rood van de bloem, object van schoonheid en verlangen, is groot. Ascese ontmoet erotiek. Twee onverenigbare aspecten van het bestaan? Of een schijntegenstelling? Vanuit een boeddhistische invalshoek kun je er ook anders naar kijken. In die leer staat het achtvoudige pad centraal. Dat leidt je naar het loslaten van begeerten. Daarmee verdwijnt het lijden uit je leven. Pas als je onwetendheid, begeerte en boosheid uitbant, leef je niet meer in de greep van

verlangens en ben je vrij. Als je op die manier kijkt naar de eerdergenoemde tekening 2010-9 is er ruimte voor een andere, aanvullende interpretatie. Dan is de fysieke onmacht een metafoor voor het mentaal gevangen zijn in het lijden als uitkomst van onwetendheid, begeerte en boosheid. En is de vrouw die de aanwezigen toespreekt, degene die licht werpt op de oorzaak van lijden en de weg wijst naar bevrijding. Zo gezien zijn veel van de personages die Caroline van der Vegt ten tonele voert, zeker in de kleine potloodtekeningen, portretten van mensen die elk op hun eigen manier omgaan met hun hebbelikheden en onhebbelikheden en er soms wel, maar vaak niet in slagen die te overstijgen. Het gevangen zijn komt ook terug in tekening 2009-20, p 56. Een met sobere lijnen getekend huis met ramen waaruit armen naar buiten reiken. Het huis is gebouwd als bescherming, het moet veiligheid bieden. Maar in deze tekening zijn de bewoners niet meer in staat de deur uit te gaan en zich met de wereld te verstaan. Het besef dat geborgenheid vervangen is door gevangenschap komt te laat. Er zijn ook andere plekken in het werk van Caroline van der Vegt. Zij situeert haar personages soms op plaatsen waar je je verlicht kunt voelen, verheven boven je beperkingen en die van de wereld.

Hoe meer je in het werk van Caroline van der Vegt duikt, hoe rijker de betekenissen en de mogelijke betekenissen zich ontfouwen. Je ontdekt subtiele symbolen. In tekening 2010-4, p 39, bijvoorbeeld de vissen als motief op de blouse van een vrouw. In dezelfde compositie een fijnmazig netwerk van draden waarin hoofden vastzitten, naast uitbottende vruchten. Van der Vegt hoeft het niet te hebben van bestaande symbolen. Zij schept ze vaak zelf.

Caroline van der Vegt laat je meeleven en meereizen met al die wonderlijke wezens die scharrelen, wachten, staan en liggen, soms krachtig, soms stuntelig, soms dom, soms verleidelijk, soms boos soms zelfverzekerd, soms argwanend. Het zoeken naar verbanden, relaties en betekenissen in haar werk is een reis op zich. Zonder de zekerheid dat die éne betekenis het dan ook precies is, brengt Van der Vegt je in een wereld waarin je teruggeworpen wordt op jezelf, op je gedachten, op je verlangens op je angsten en op je dromen. Ze creëert een spiegel van caleidoscopische beelden, rijk aan aspecten die zich alleen laten duiden als je er de tijd voor neemt.

De kleine tekeningen uit de laatste jaren tonen uitgesproken karakters. Boos, bescheiden, verward of

opgewekt. Daarmee zijn ze een lineaire variant op de collages met gekleurd papier uit 2006. Allerlei typen en gemoedstoestanden komen voorbij. Eén van die reeksen van vijf (2015-4, p 82) toont uiteenlopende wezens. Een kind in het lichaam van een getergde moeder met rollende ogen; een kind in een kinderwagen op twee wielen; een schildpadachtig wezen, iets wat een kruising kan zijn tussen een paard, een vis en een dinosaurus. En een figuur die lijkt op een letter, met uit de mond een teken als een vorm van spreken. Ik zie zo'n reeks als beeld van fasen in de ontwikkeling van leven. Met een verwijzing naar de vragen: 'Waar komen we vandaan?' en 'Waar gaan we heen?'

Hoewel Caroline van der Vegt niet de ambitie heeft de wereld af te wijzen of te schokken, heeft haar benadering veel gemeen met die van de surrealisten, die niet langer bereid waren om zich te binden aan wat zichtbaar, waarneembaar, denkbaar en concreet was. Haar vormtaal en werkwijze raken ook aan die van kunstenaars als Lucebert en Dubuffet. Ook zij namen afstand van geijkte wijzen van verbeelden. Omdat die zekerheden belichaamden die feitelijk niet bestaan. Schijnzekerheden. Het onderbewuste werd gezien als pure bron van waarheid. Zonder referentiekader om die waarheid te kunnen toetsen. Je overgeven aan het onderbewuste is je laten leiden door wat je niet kent. Daar is moed voor nodig. Combineer je dat met introspectie en reflectie dan ontmoet je de krachten die jou bepalen, die je vormen tot wie je bent. Krachten die ook de verhoudingen tussen mensen bepalen en de lijn van de loop van de dingen. Daarover gaat het werk van Caroline van der Vegt. Zonder compromissen, zonder effectbejag tekent zij verfijnde én krachtige vormen die tegelijkertijd de uitkomst zijn van in vrijheid schrijven en een intuïtieve beheersing van lijn en kleur. Op basis van een jarenlange ervaring in het kijken, weergeven en toetsen.

Caroline van der Vegt tekent sprookjes met een open einde, sprookjes vol dreiging, sprookjes waarin je kunt verdwalen. Ze verbindt de mythologie van het Oosten met de wereld van het Westen. Ze toont individuele wezens als exponenten van wie mensen kunnen zijn, hoe mensen kunnen zijn, wat mensen kunnen zijn. En in de meeste gevallen stralen ze een zekere onbeholpenheid uit.

De monumentaliteit van de grote tekeningen en de kwetsbaarheid van het gebruikte materiaal maken ze tot meditatieve beelden, indrukwekkende iconen van een ongrijpbare werkelijkheid. Tekens van leven, van

denken, van dromen, van verbeelden. En in de intimiteit van de kleine tekeningen openbaart zich de oneindigheid en de variatie van levensvormen, van intenties. Het werk van Caroline van der Vegt vertelt over de keuzes die je hebt om je open te stellen voor wie je in wezen bent, als je bereid bent je open te stellen voor wat onbekend is, voor datgene wat je verbindt met het universum. En wat je gemeen hebt met al die anderen die je zijn voorgedaan en die nog zullen volgen. Haar werk belicht ook de keuzes die je hebt om je eigen beperkingen te overstijgen, de vrijheid die je verwerft als je je angsten aankijkt.

Caroline van der Vegt etaleert een vrijheid die niet behaagziek is, maar zoekt naar wat wezenlijk is. Zij verbeeldt een reis met onbekende bestemming. Zonder de pretentie te hebben het leven te doorgronden. Maar het wel ten volle te leven, intens alles op je in laten werken, zoeken en strijden. En af en toe een glimp te zien van wat de essentie is van ons zijn. In haar werk deelt Caroline van der Vegt haar mens-zijn en raakt daarmee aan ons mens-zijn.

In één van haar tekeningen (2010-3, p 38) balt Caroline van der Vegt haar visie op de ontwikkeling van het leven prachtig samen. Op de voorgrond een zachtgroen landschap waardoorheen een rivier stroomt die overgaat in een waterval. De aarde. Er boven, in een paarsig vlak, strepen van licht, verwijzend naar de oorsprong van leven. Wat meer naar rechts kruipen in diep rood prehistorische wezens. Nog hoger bruisend water. Elementaire levensvormen dartelen in het licht. Fragiele lijnen suggereren een mensenmenigte. Eén van hen heeft zich eruit losgemaakt, een meer uitgesproken vorm aangenomen en staat klaar om zich in de stroom te werpen, op weg naar een plek rechtsboven, naar het licht. Zo is de cirkel rond. Prachtig combineert Caroline van der Vegt onze persoonlijke reis met de universele reis van het leven. Een beeld dat treffend belicht wie en wat wij zijn in het universum van tijd en ruimte.

Expositie

Caroline van der Vegt, 1980 / 2009

Daar hangen ze, in brandend geel en rood,
in diepe blauwen of in beige grijs,
de kleuren uit mijn innerlijk omljnd
als van een droom, gedeeltelijk bewijs
van wat ik zag en voelde.

De vruchten van mijn geest
laten zich zien op witte muren,
een afgebakend doek, omlijst
tot ordelijke harmonie, die chaos is geweest.

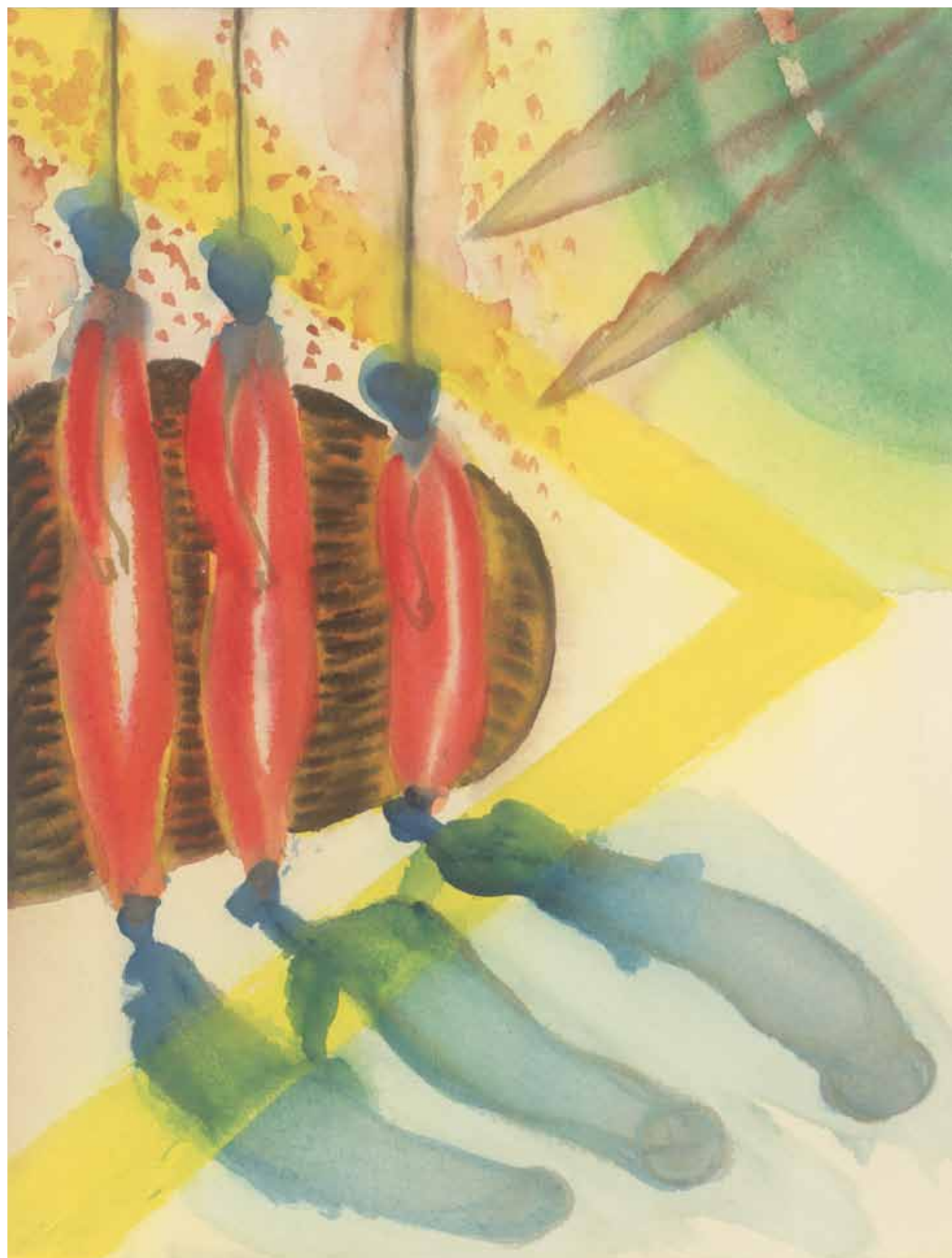
Geen pasklaar procédé
dat vaststaat als gegeven werkelijkheid,
de muren zijn geen grenzen meer
de lijnen zijn vervaagd en tijd wordt eeuwigheid.

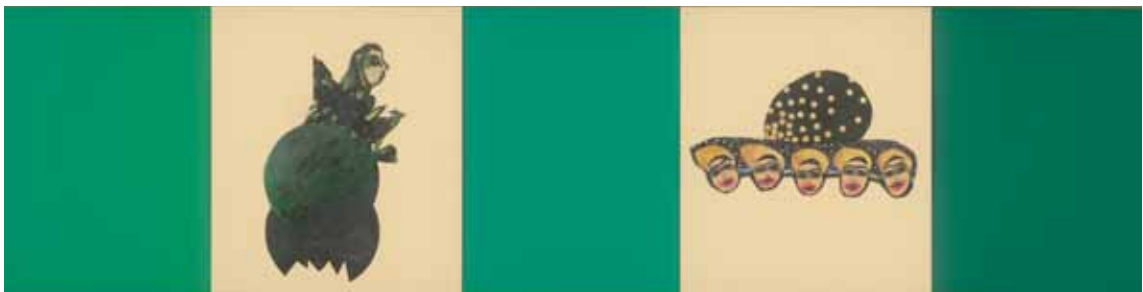

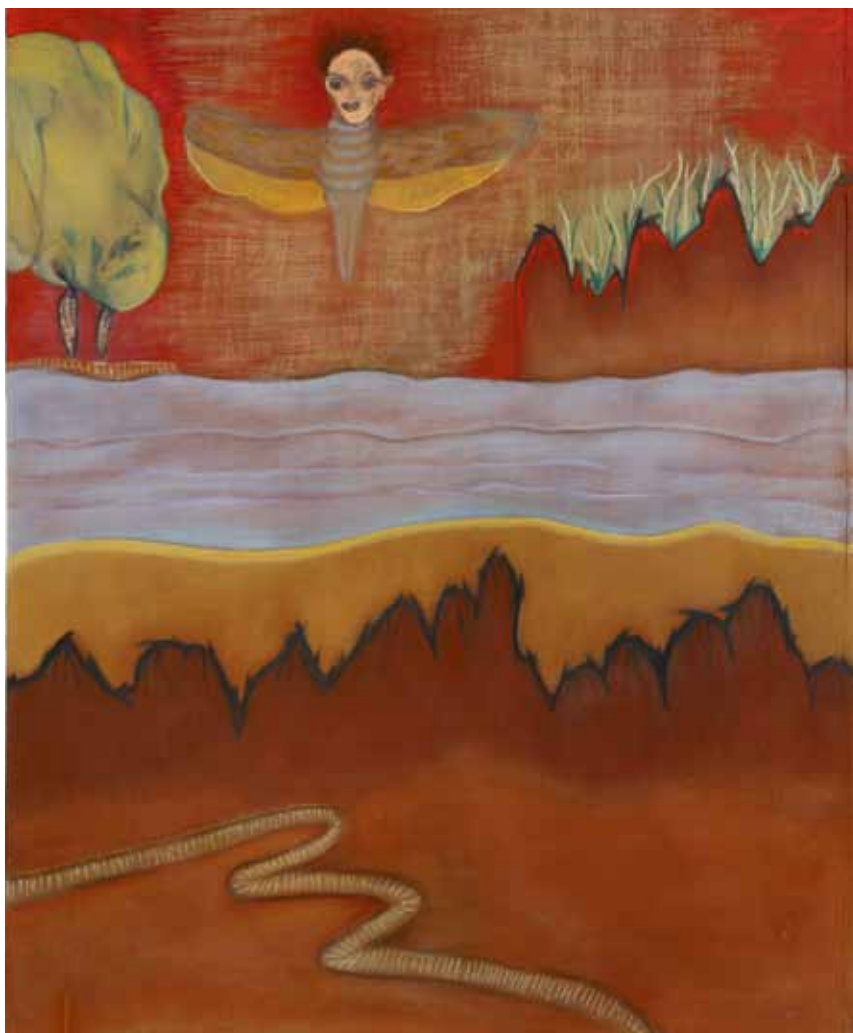

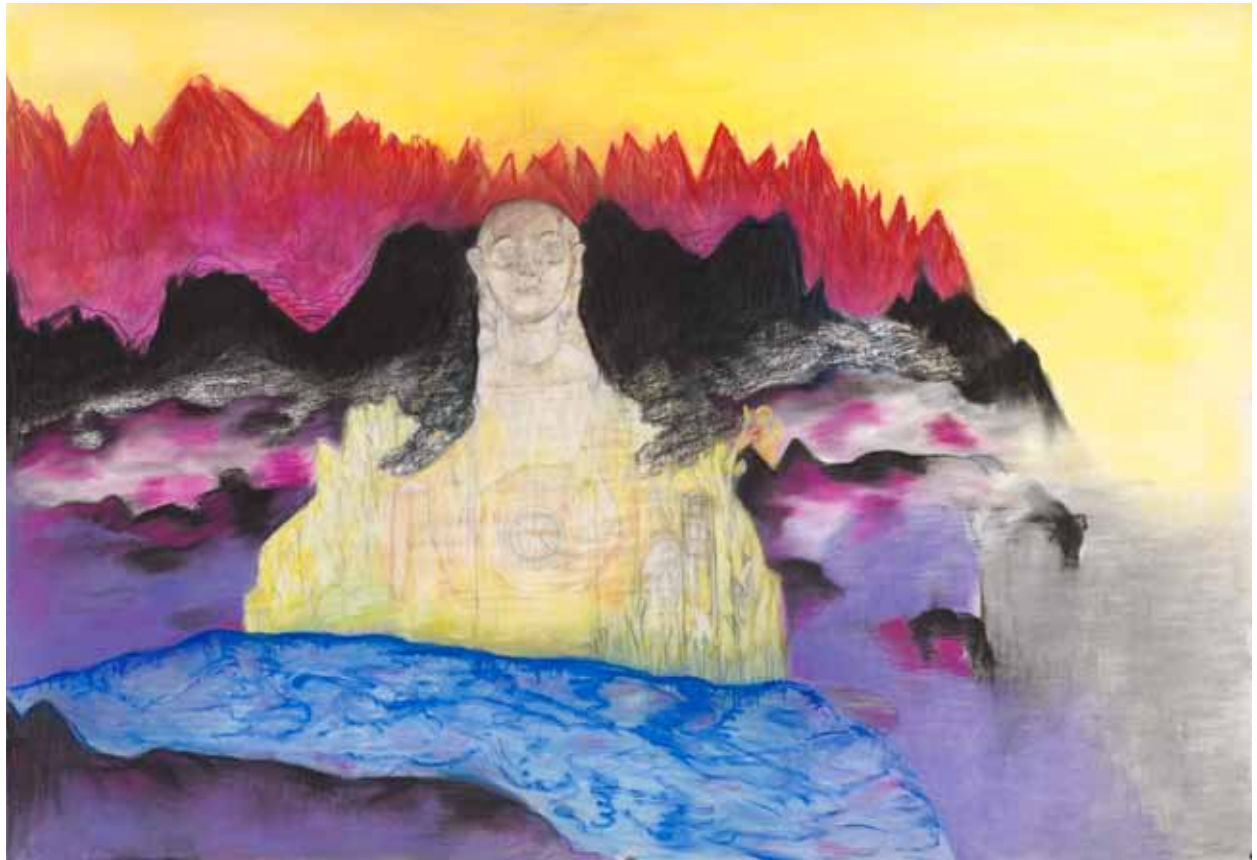

Ze wuifden me toe
vanaf de grond
tevergeefs
ze bereikten me niet
want de sfeer waarin
ik me bevond
was er een, die geen
ruimte liet.
ziende van boven
naar beneden
vloog ik gehaast
over de wereld heen.

46

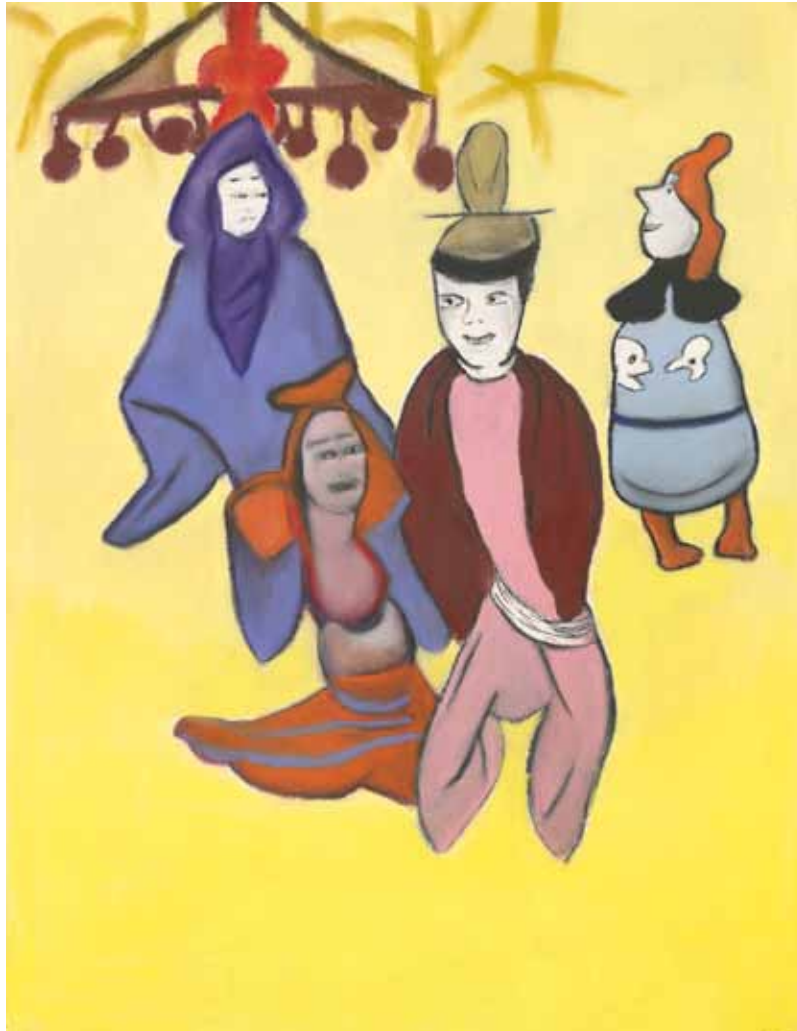

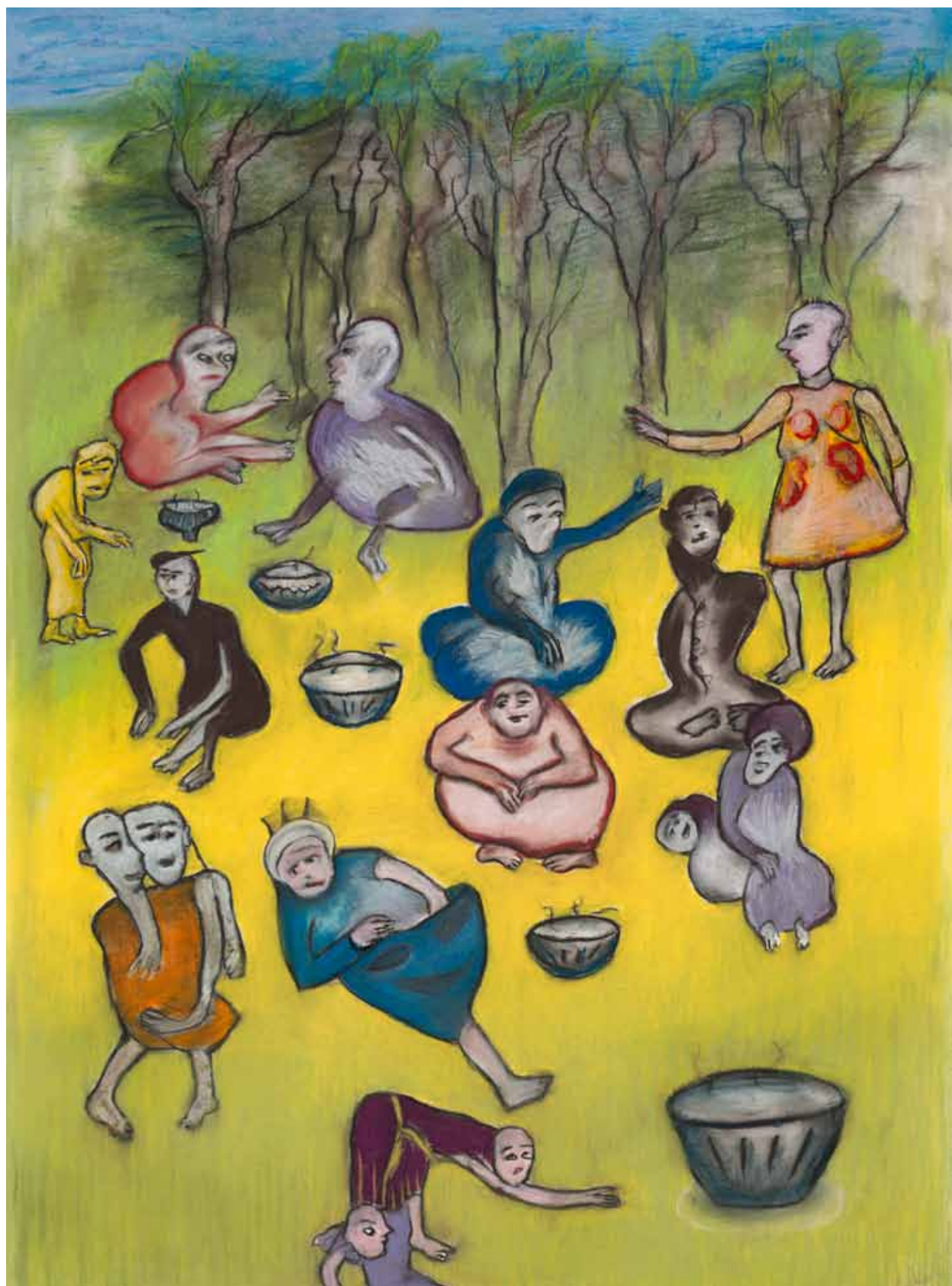
They waved at me
from the ground
in vain
they did not reach me
for the sphere
I was in
was such that there was
no room for that.
Seen from above
looking down,
I was flying, rushing
over the world.

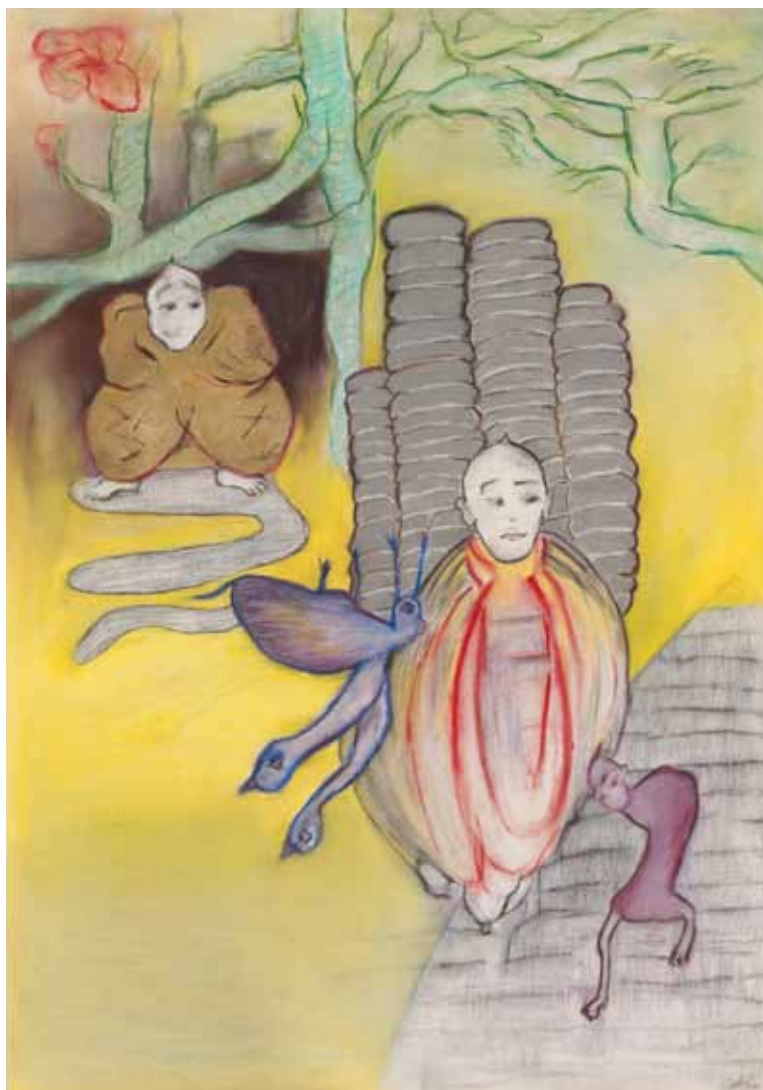

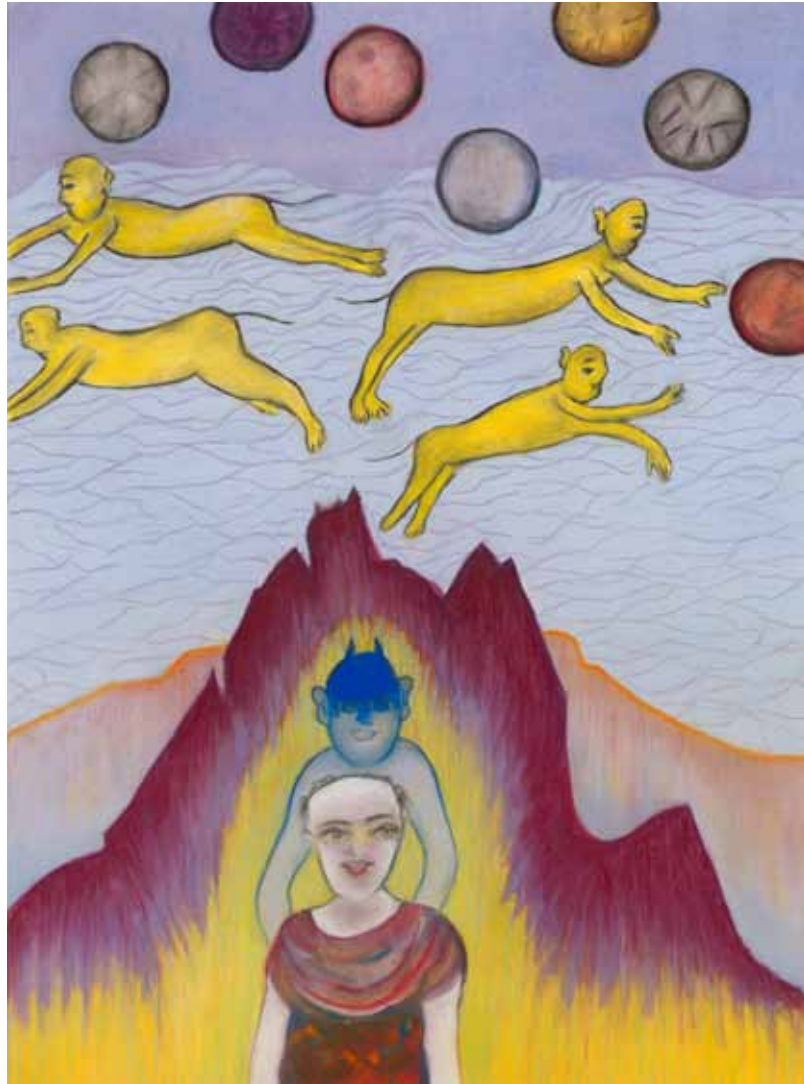

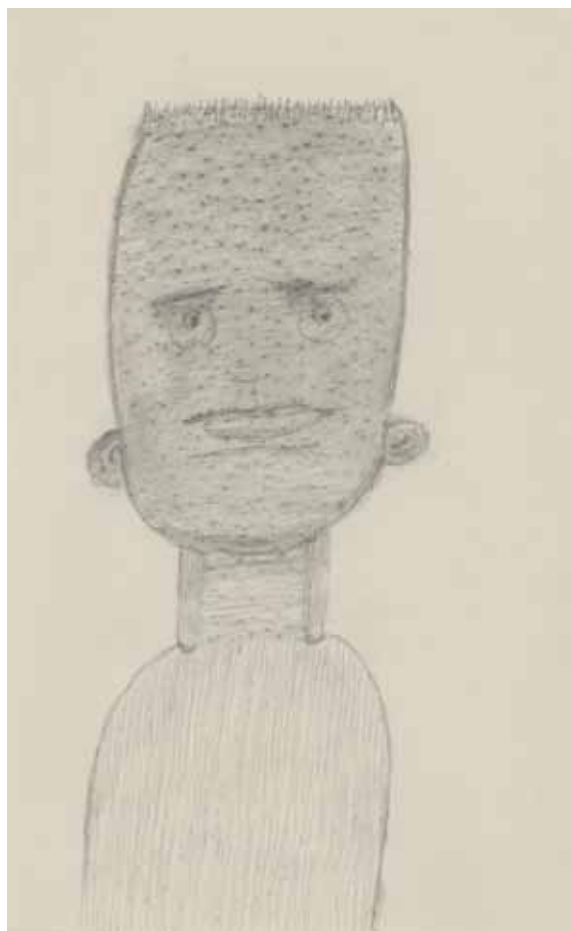

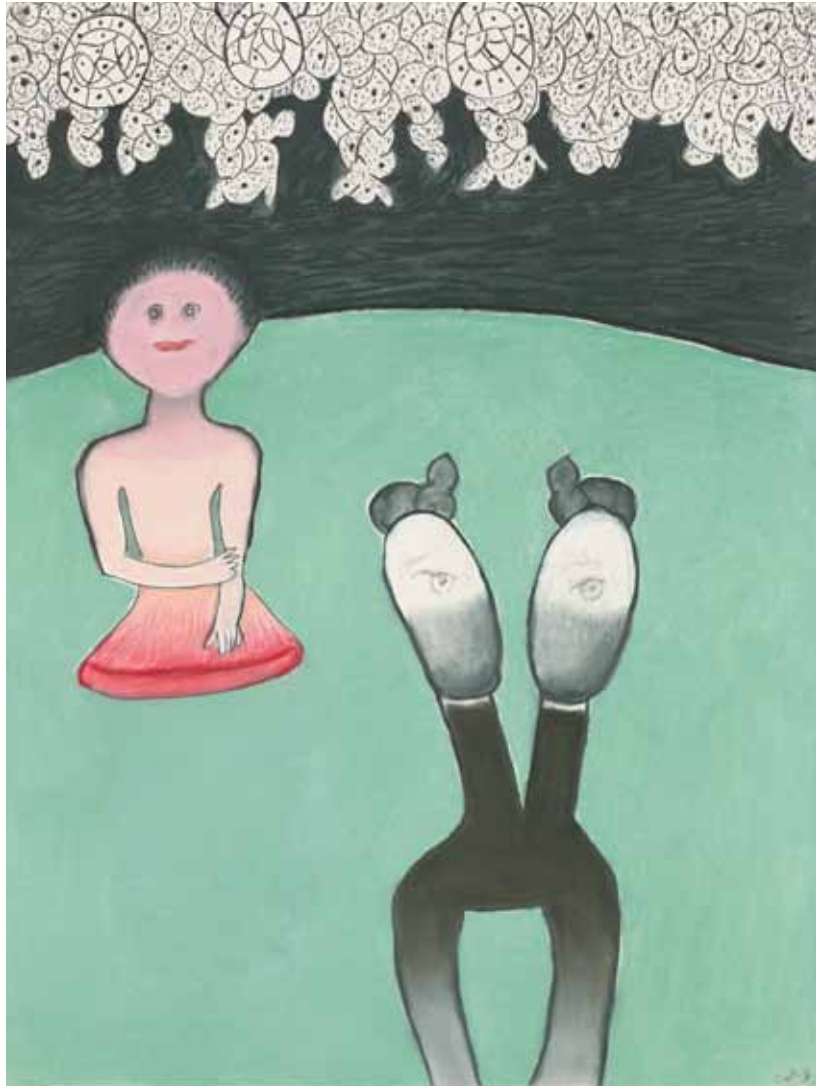

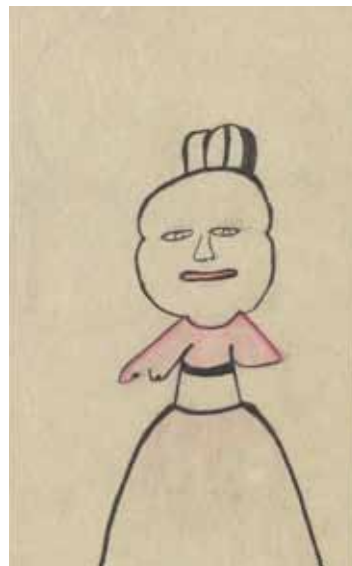
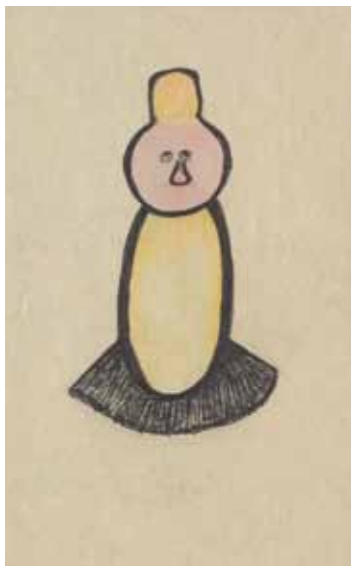

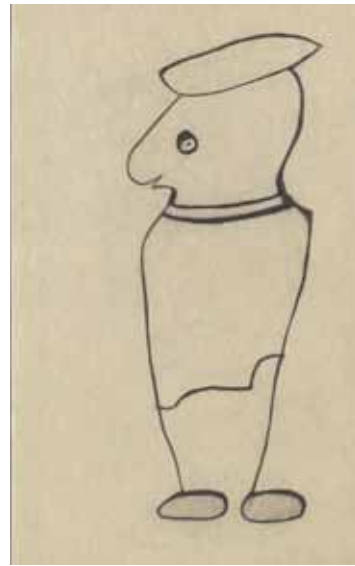
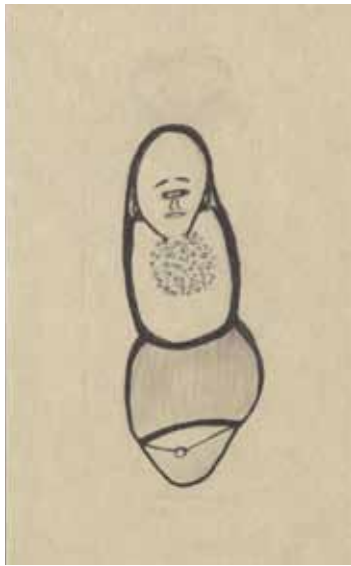

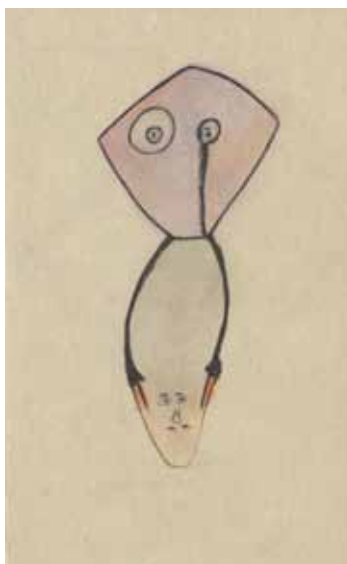

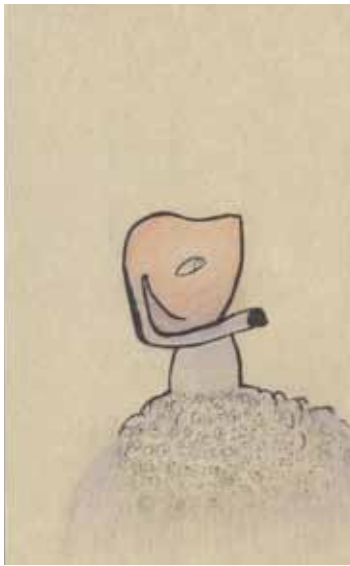

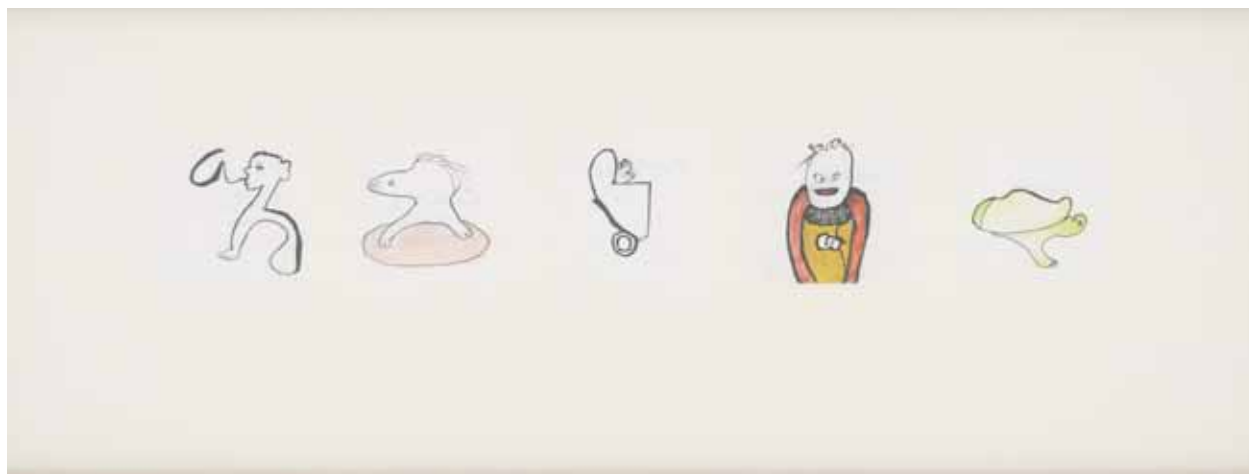

Exhibition

Caroline van der Vegt, 1980 / 2009

There they hang, in burning red and yellow,
deep blues or beige grey,
colours from my inner self outlined
as from a dream, in partial evidence
of what I saw and felt.

Fruits of my mind
displayed upon white walls,
a canvas bordered, framed
what once was chaos into tidy harmony.

No clear-cut process
standing fast a given reality,
the walls no longer boundaries
the lines dissolve, time grows eternity.

A publication of the later work

Art is the daughter of freedom, and it requires its prescriptions and rules to be furnished by the necessity of spirits and not by that of matter.

Friedrich Schiller

This publication showcases the later work of Caroline van der Vegt, whose active career came to a close in 2015. The work it features was largely produced between 2008 and 2015. This could be termed her 'Middelburg period', for it corresponds with the years she lived in that Dutch city. It was a highly fruitful, well-defined period during which her work crystallised into an oeuvre with a highly individual formal language and use of colour. Her enormous output during these years would seem to suggest that she was in a hurry, as if an end were in sight and her adopted course had to be run to the end. This should not be taken too literally, however, for she had always observed a strict discipline and shown an obsessive zest for work. It should be sooner seen as a catharsis, which is visible in the definitive idiom she found.

Her abstract paintings from the 1980s gradually incorporated more and more figurative elements before becoming entirely figurative in 2000/2001. Examples from these transitional years are also included in order to show the development from the initial narrative figuration to that of the literal 'figures' of the later phase. In particular, the drawings of people - many of them fantasy heads executed in small format - run into the hundreds in this period. These are not studies for later works; they are intended as autonomous pieces and bear the same handwriting as the pastel drawings.

Caroline van der Vegt's works are not based on a preconceived plan or concept. They evolve as she creates them and, to a certain extent, she approaches them as a spectator. This manifests itself most clearly in the drawings. This medium especially lends itself to spontaneous ideas, which have to be captured at the first attempt, as they are difficult to correct. This spontaneity leads in her case to a highly diverse world. Abstracted forms hardly occur; instead, it is a dream world, populated with her fears and hyperboles, that she depicts. And it is precisely that which is exciting, from an historical perspective also. For one could say that the notion of creativity is being tested or challenged. Does it ever run out, will

it one day be exhausted? Whereas many artists seek the certainty of recognisability by exploring a limited topic in detail, Van der Vegt's greatest challenge lies in uncertainty. This means that success cannot be guaranteed, much can go wrong, and as a result freedom means vulnerability.

And yet it is a fallacy to think that the idea is the all-defining factor. In her paintings the chosen form, the colour and the desired image are carefully weighed. At the same time she is mindful of the canon of visual art. This becomes all the clearer when, on closer examination, the paintings are seen to lack depth. They are flat. There is no hierarchy between the painted objects, resulting in a much more abstract image than initially meets the eye. This impression is further reinforced by the fact that the objects do not combine to tell a coherent story, but seem instead to serve a painterly rationale and derive their significance from that.

It could be said that there is a certain resemblance or rapport with artists such as James Enso or Lucebert, on account of the similarity of their visual idiom, the contorted illusion of the human figure. But this does not do full justice to Caroline van der Vegt: a Van der Vegt remains a Van der Vegt.

Caroline van der Vegt's work is characterised by an obsessive search within the realm of art in general and the fantasy of human expression in particular, whereby repetition is ruled out and art would seem to be construed as an uncompromising and hence authentic act, redolent of the freedom in the opening quotation by Schiller.

The subconscious as a source of imagination

Nico Out, Middelburg, May 2019

Creatures figure in almost all of Caroline van der Vegt's work. They are reminiscent of human beings but are never depicted naturalistically. We see a trunk and a head, feet and hands, although these can also be missing. They are explicitly expressed in line, but are somehow at odds with how we picture people in our mind's eye. Likewise, the animals in her work mostly take on an idiosyncratic form, as though they only come to life on the paper on which Caroline van der Vegt allows them space.

These creatures do not inhabit specifically recognisable spaces. Outdoors or indoors. Inside, the wall and the floor are different in colour. The dividing line tends to undulate in some way. Frozen movement, as is all her work. Moments, plucked from the infinity of life. The outdoor space sometimes takes the form of earth and sky, and in a few cases mountains can be detected, bare and inaccessible. Occasionally, interpretations of surreal, exotic or fairy-tale architecture can be seen.

The formal language is lucid. Planes are distinctly separated from each other. Sometimes lines accentuate the shapes. In general the figures are flat. Plasticity is absent. Texture is likewise irrelevant. Colour is all the more important. In the drawings we see clear colour planes within which subtle modulations have occasionally been applied. Colour sets the tone, creates mood and gives the personages their character. Often used in rather unusual colour combinations. Nor do the shapes comply with traditional aesthetics.

Everything Caroline van der Vegt creates is executed with love and with care. She has a perfect command of watercolour as well as of pastel, and combines these two painting techniques in a unique way. Where necessary, she adds fine textures or allows these to come through the material. It is obvious from both the images and the way in which they are created that it is not a real, tangible world. She evokes a spiritual world. Which springs from the subconscious. A shape appears in the form of a line and leads on to other lines and shapes. The shapes are tentative and at the same time apt. Uneasy and powerful. Like the cut-outs of Henri Matisse. Striking, too, is the large format of many of the pastel drawings. While these are tangible, they are more immaterial than many other forms of expression. The serenity they exude reflects their content.

As the work evolves, possible meanings unfold for

Caroline van der Vegt, which through association in part shape the images that follow. They are dream worlds, possibly visions, inspired by existential experiences, in the here and now. As well as by the residue we carry with us as human beings from the reservoir of lives that have gone before us. Images that render choices and visions visible. They concern who we are, where we have come from and where we are going. They tell about transformation and conflict, about inner contradictions and the tension between people, between the individual and the world around them.

We see archetypal creatures, combined with elements from ancient, non-Western cultures. From spiritual traditions. Monks, sages, hermits. Water, life. Birds, freedom and sometimes danger. Messengers from the distant unknown. Mountains as places where the earth touches the sky. Man on a journey in time and space. Bound to the earth with its limitations, yearning for liberation in the here and now or in another dimension.

The link between physical and spiritual existence comes emphatically to the fore. For example, in the three figures that have ostensibly been hanged (2000-4, untitled, watercolour on paper, p 18). A rope connects each of them with something higher up, out of view. But there is something strange about their presence. Instead of hanging limply, their arms are slightly bent, active. And their shadow seems to be not quite right. The blue shape that begins by their feet seems to project their heads instead of their feet. What is more, there is no distance between the ground and their feet. This raises the question whether they are indeed hanging. The rope may equally well refer to an existence in that other spiritual world. And underline that the boundaries within which we are able to move are determined by something outside ourselves. The figures are embedded in a yellow-edged triangle, which protects them against the arrowheads from the upper right. Their shadow is partly inside and partly outside the picture plane. Could it be that Caroline van der Vegt is depicting the age-old question about 'reality' here? Is what we see and feel reality or is it merely an illusion? And is 'that' reality located in another, spiritual dimension, comparable with Plato's idealism? Is it not a dream that we are living and is the dream not reality?

Whatever the reality we inhabit, as a human being, a creature, an entity, we feel a strong desire to shape our own existence. Often that is not possible. The

realisation that we are powerless to resolve the tension between reality and desire is a motif frequently encountered in Caroline van der Vegt's work. It is visible in scenes resembling theatre performances in which the main characters are in costume. They are moments from stories about fate, about being doomed and the desire for liberation. In each instance they are about looking for a place and realising that you do not know whether the place you have reached is the place where you want to be. In drawing 2010-9, p 49, (all of Caroline van der Vegt's work is 'untitled'), she depicts a number of figures with a group of trees in the background. The personages are sitting, lying down or standing. They look ill at ease, some of them have no hands or legs. A female figure seems to be intent on directing them: the leader. Is she a metaphor for God or for the ruler who derives their status from the limitations, the powerlessness, of the others?

A drawing from 2011-6, p 46, shows four figures dancing in an ungainly manner on a red ground. They are watched from behind a wall by seven Kim-Jong-un-like heads. In the upper left hangs a seemingly angry figure on ropes. Is he letting himself down? Or is he hoisting himself up? And what is he doing with the flags bearing inscriptions? Much is open to multiple interpretation. As in almost all of Caroline van der Vegt's work. But what cannot be disputed is the contrast between freedom and bondage, between conformism and spontaneity.

A drawing from 2009, p 46, shows a bald-headed figure in a dark brown robe. He could be a monk. He has large eyes and holds one hand in front of his stomach, his index finger pointing to the right. The 'monk' is placed on a yellow plane, with sky and boscages in the background. His feet are partly concealed behind a wavy grey band, which could be a stream. In the foreground is a red flower with two blue shoot-like stalks. There is something ascetical, detached, about the figure, his legs all but disappearing through their pale colour. The contrast with the intense red of the flower, an object of beauty and desire, is great. Asceticism meets eroticism. Two irreconcilable aspects of existence. Or a false antithesis? Viewed from a Bhuddhist perspective, this can have a different interpretation. These teachings revolve around the eightfold path. This leads to the renunciation of desires, which puts an end to suffering in a human life. Only when we banish ignorance, desire and anger can we release our lives from the clutches

of our desires and be free. When we look at drawing 2010-9 from this perspective, another additional reading is possible. Physical powerlessness is then a metaphor for being held mentally captive in suffering as a result of ignorance, desire and anger. And the woman who addresses the gathering is the one who enlightens them on the cause of suffering and points the way to freedom. Viewed from this perspective, many of the personages that Caroline van der Vegt introduces – certainly in the small pencil drawings – are portraits of people who each in their own way cope with their good and bad traits and sometimes manage – though often fail – to transcend them. Captivity is a theme that also recurs in drawing 2009-20, p 56. This shows a house, drawn with sober lines, with windows through which arms reach out. The house is built as a shelter, and is meant to provide security. But in this drawing the occupants are no longer able to leave the house and mix with the world outside. The realisation that security has made way for captivity comes too late. There are other environments in Caroline van der Vegt's work. She sometimes situates her personages in places where we can feel enlightened, and rise above our limitations and those of the world.

The more we delve into Caroline van der Vegt's work, the richer the meanings and possible significances that unfold. We discover subtle symbols. Take the fish in the pattern on a woman's blouse in drawing 2010-4, p 39, untitled, for instance. The same composition shows a fine network of threads in which heads are caught up, along with sprouting fruits. She does not need to draw on existing symbols. She often creates them herself.

Caroline van der Vegt allows us to identify and travel with all these wondrous creatures that roam, hang, stand and lie around, some strong, some clumsy, some stupid, some seductive, some confident, some suspicious. The search for connections, rapports and meanings in her work is a journey in itself. Without the certainty that a particular reading is indeed correct, she transports us to a world where we are forced to rely on our own devices, on our own thoughts, on our own desires, on our own fears and dreams. She creates a mirror of kaleidoscopic images, rich in aspects that can only be interpreted when we take the time to do so.

The small drawings from the last few years portray distinct characters. Angry, modest, confused or cheerful. As such they are linear variants of the

coloured paper collages from 2006. All sorts of types and emotional states are represented. One of the series of five (2015-4, p 82) pictures a medley of creatures: a child in the body of a tormented mother with rolling eyes; a child in a two-wheeled pram; a turtle-like creature, something that may be a cross between a horse, a fish and a dinosaur. And a figure that looks like a letter, with a symbol as a form of speech. I see such a series as a representation of phases in the evolution of life. Posing the questions: 'Where do we come from?' and 'Where are we going?'.

Although Caroline van der Vegt does not set out to reject or shock the world, her approach has much in common with that of the Surrealists, who were no longer prepared to confine themselves to that which was visible, perceptible, conceivable or concrete. Her formal language and way of working show an affinity with that of artists such as Lucebert and Jean Dubuffet. They, too, turned their back on conventional forms of representation. Because they embodied certainties that did not exist. False certainties. The subconscious was seen as a pure source of truth. Without a frame of reference against which that truth could be tested. By surrendering to the subconscious we allow ourselves to be guided by the unknown. That takes courage. Combine that with introspection and reflection and we come up against the forces that define us, that shape us into who we are. The same forces that define human relationships and the path of the course of events. This is what Caroline van der Vegt's work is about. Without compromising, without seeking effect, she draws fine and powerful shapes which at the same time are the outcome of free expression and an intuitive command of line and colour. Based on years of experience with looking, rendering and experimentation.

Caroline van der Vegt draws fairy-tales with an open ending, fairy-tales of impending danger, fairy-tales in which you can get lost. She links the mythology of the East with the world of the West. She presents individual creatures as exponents of who people can be, how people can be, what people can be. And in most cases they are characterised by a certain awkwardness.

The monumentality of the large drawings and the fragility of the material used make them meditative images, imposing icons of an elusive reality. Signs of life, of thinking, of dreaming, of imagining. And it is in the intimacy of the small drawings that the infinity and

the variation of life forms, of intentions, are revealed. Caroline van der Vegt's work tells about the choices we have to open ourselves up to who we essentially are, if we are prepared to open ourselves up to the unknown, to what connects us to the universe. And what we have in common with all those who have gone before us and those who have yet to follow. In addition, her work illuminates the choices we have to transcend our own limitations and the freedom we attain when we face our fears.

Caroline van der Vegt exhibits a freedom that does not seek to be pleasurable but pursues what is essential. She depicts a journey of unknown destination. Not with the pretence of understanding the meaning of life but with the aim of living life to the full, experiencing everything intensely, searching and struggling. And from time to time of catching a glimpse of the essence of our existence. In her work she shares her humanity, and in so doing touches our own humanity.

In one of her drawings (2010-3, p 38), Caroline van der Vegt superbly compacts her vision of how life evolved. In the foreground a soft green landscape is crossed by a river that flows into a waterfall. The Earth. Above this, in a lilac plane, strips of light allude to the origin of life. To the right on a deep red ground crawl prehistoric creatures. Higher up, seething water. Elementary forms of life dart in the light. Delicate lines suggest a gathering of people. One of them has disengaged himself from the crowd and taken on a more explicit form, and stands ready to throw himself into the current that will take him to a place in the upper right, to the light. Thus the circle is complete. It is an example of the wonderful way Caroline van der Vegt combines our personal journey with the universal journey of life. An image that captures perfectly who and what we are in the universe of time and space.

Catalogus

Alle werken zijn zonder titel

p 14 · 2000 · 48,5×38,5 cm · aquarel
 p 15 · 2000 · 48,5×38,5 cm · aquarel
 p 16 · 2000 · 48,5×38,5 cm · aquarel
 p 17 · 2000 · 48,5×38,5 cm · gemengde techniek op papier
 p 18 · 2000 · 48,5×38,5 cm · gemengde techniek op papier
 p 20 · 2001 · 84×69 cm · gemengde techniek op papier
 p 21 · 2001 · 69×84 cm · gemengde techniek op papier ·
 particuliere collectie Amsterdam
 p 22 · 2006 · 25,5×53 cm; 25,5×79 cm · 4 collages
 p 23 · 2006 · 25,5×38 cm; 25,5×53 cm · 4 collages
 p 24 · 2006 · 25,5×53 cm; 25,5×85,5 cm · 4 collages
 p 25 · 2006 · 25,5×22,5 cm; 25,5×53 cm · 4 collages
 p 26 · 2009 · gemengde techniek op doek ·
 particuliere collectie Middelburg
 p 28 · 2009 · 136×113 cm · gemengde techniek op doek
 p 29 · 2009 · 136×113 cm · gemengde techniek op doek
 p 30 · 2009 · 98×128 cm · gemengde techniek op doek
 p 31 · 2009 · 116×99 cm · gemengde techniek op doek
 p 32 · 2009 · 140×50 cm · gemengde techniek op papier ·
 particuliere collectie Breda
 p 35 · 2009 · gemengde techniek op doek ·
 particuliere collectie Middelburg
 p 36 · 2010 · 119×163 cm · gemengde techniek op papier
 p 37 · 2010 · 119×163 cm · gemengde techniek op papier
 p 38 · 2010 · 119×163 cm · gemengde techniek op papier
 p 39 · 2010 · 119×163 cm · gemengde techniek op papier
 p 40 · 2010 · 119×163 cm · gemengde techniek op papier
 p 41 · 2010 · 119×163 cm · gemengde techniek op papier
 p 42 · 2010 · 119×163 cm · gemengde techniek op papier
 p 44 · 2006 · 25,5×22,5 cm · 10 collages ·
 gedicht Caroline van der Vegt
 p 45 · 2006 · 25,5×22,5 cm · 10 collages ·
 gedicht Caroline van der Vegt
 p 46 · 2011 · 68×88 cm · krijttekening
 p 47 · 2010 · 88×68 cm · krijttekening
 p 48 · 2010 · 115×85 cm · krijttekening
 p 49 · 2010 · 115×85 cm · krijttekening
 p 50 · 2010 · 115×85 cm · krijttekening
 p 51 · 2010 · 115×85 cm · krijttekening
 p 52 · 2010 · 85×115 cm · gemengde techniek op papier
 p 56 · 2009 · 61×45 cm · tekening
 p 57 · 2010 · 44×34 cm · tekening
 p 58 · 2010 · 37×32 cm · tekening
 p 59 · 2010 · 37×32 cm · tekening ·
 particuliere collectie Koudekerke
 p 60 · 2011 · 88×68 cm · krijttekening ·
 particuliere collectie Middelburg
 p 61 · 2011 · 88×68 cm · krijttekening
 p 62 · 2011 · 84×115 cm · krijttekening
 p 65 · 2011 · 84×115 cm · krijttekening
 p 66 · 2012 · 88×68 cm · krijttekening

p 67 · 2011 · 88×68 cm · krijttekening ·
 particuliere collectie Amsterdam
 p 68 · 2012 · 88×68 cm · krijttekening
 p 70 · 2012 · 78×62 cm · krijttekening
 p 71 · 2012 · 78×62 cm · krijttekening
 p 72 · 2012 · 88×68 cm · krijttekening
 p 73 · 2012 · 88×68 cm · krijttekening
 p 74 · 2012 · 88×68 cm · krijttekening ·
 particuliere collectie Amsterdam
 p 75 · 2012 · 88×68 cm · krijttekening
 p 76 · 2014 · 2 tekeningen · 37×26 cm ieder
 p 77 · 2014 · 2 tekeningen · 37×26 cm ieder
 p 78 · 2014 · 2 tekeningen · 37×26 cm ieder
 p 79 · 2014 · 2 tekeningen · 37×26 cm ieder
 p 81 · 2015 · 32×82 cm · 5 tekeningen
 p 82 · 2015 · 32×82 cm · 5 tekeningen
 p 83 · 2015 · 32×82 cm · 5 tekeningen
 p 84 · 2015 · 32×82 cm · 5 tekeningen
 p 85 · 2015 · 32×82 cm · 5 tekeningen

Caroline van der Vegt

Maartensdijk, 1940

Solotentoonstellingen vanaf 2008

2015

De Drukkery, Middelburg, *Inside-Outside*, curator Nanky de Vreeze

2013

Galerie Dick de Bruijn, Goes

2009

Dick de Bruijn Contemporary Art, Middelburg

2009

Revolution Gallery, Middelburg

Groepstentoonstellingen vanaf 2010

2015

Dick de Bruijn Contemporary Art/Kunsthandel Th. Laurentius, *The Best of Two Worlds*, met Henric Borsten, Guido Lippens, Johan van Oord

2012

Kunst Rai, Amsterdam, samen met Galerie van den Berge, Goes, met Henric Borsten

2011

Kunst Rai, Amsterdam, Dick de Bruijn Contemporary Art, met Ton Boelhouwer, Ab van Hanegem, Joost Hoekstra, Peter Koole, Jan van der Ploeg

2010

Kunst Rai, Amsterdam, Dick de Bruijn Contemporary Art, met Willem Buijs, Henric Borsten, Jan van den Dobbelsteen, Joost Hoekstra, Peter Koole

2010

Dick de Bruijn Contemporary Art, Middelburg, *Nothing But The Best* met Willem Buijs, Henric Borsten, Jan van den Dobbelsteen, Joost Hoekstra, Peter Koole

Publicaties

2010

Sequentie, uitgave naar aanleiding van presentatie op de Kunst Rai, foto's werk: Ivo Wennekes, William Verstraeten

1998

Jansen, B., Sassen, J.H., *Faces, Flowers, Fantasies*, Galerie Singel 74, Amsterdam/ Rotterdam

1998

Bruijn, de, D., Galerie Singel 74, Amsterdam/Rotterdam

1990

Remiche J., Potier R. e.a., *Hommage à André Marchal*, Galerie le Triangle Bleu, Stavelot, België

1985

Akinci, L., Brouwer, M., *Dionysios the Aeropagite*, Jansen, B., *Paladijn*, Paladijn, Amsterdam, met J.C.J. van der Heyden, Jan van den Dobbelsteen, Nan Hoover, Guido Lippens, uitgave naar aanleiding van de deelname aan de Art Cologne

Media

2000

Radioprogramma De Avonden, VPRO, 3 november 2000, Toine Moerbeek praat met de schilder Caroline van der Vegt

2015

Nanky de Vreeze, *Inside-Outside*, de Drukkery, Middelburg

2010

Nico Out, 'Nothing But The Best', *PZC*, 6 mei

2009

Nico Out, 'Visies op mens zijn', *PZC*, 30 juli

Roëll, J., *Kunstbeeld*, juli

1998

Bax, M., 'Schilderkunst blijkt nog immer vitaal', *Het Financieele Dagblad*, 31 oktober

1998

Steenbergen, R., 'Van der Vegt', *NRC Handelsblad*, 23 september

1996

Smolders, R., 'Van der Vegt', *NRC Handelsblad*, 26 september

Vos, P., 'Caroline van der Vegt schilderen', *Tableau*, september

Colofon

Auteurs

Dick de Bruijn, Middelburg

Nico Out, Middelburg

Vertaling

Karen Gamester, Amsterdam

Fotografie

Norbert Buchsbaum, p. 1

Ivo Wennekes, Middelburg

Druk

Lenoir Schuring, Wormerveer

Bindwerk

Van Waarden, Zaandam

Ontwerp

Reynoud Homan, Muiderberg

Uitgave

99 Uitgevers / Publishers

ISBN 978 90 78670 61 2

© 2019 Caroline van der Vegt, auteurs / authors

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a database or retrieval system, or published, in any form or in any way, electronically, mechanically, by print, photoprint, microfilm or any other means without prior written permission from the publisher.

99 Uitgevers / Publishers, Haarlem

Koninginneweg 99

2012 GM Haarlem, The Netherlands

T + 99 (0)23 534 71 38

E info@99uitgevers.nl

www.99uitgevers.nl

p 6-7, 54-55, 88-89

Galerie Dick de Bruijn Contemporary Art, Middelburg, 2009

99 Uitgevers / Publishers

